

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concinatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XXXVII. Quàm periculosa sit societas malorum, maximè
hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

minus mihi adiutor, & ego, talem considerare in Domino, quam confidere in homine. Ad Deum ergo, in quo confidimus, manus extendamus, & cum nobis in presentibus angustijs auxiliato-rem, & in futurâ vitâ benignum experiemur consolato-rem, atque remunerato-rem, Amen.

Hugo habens adiutorem (glossatur Hugo) despiciam inimicos meos, felicitet mundum, carnem, diabolum, mundum debemus despiciere propter sui vanitatem; carnem propter suavitatem; diabolum propter suam malignitatem. Concludamus ergo cum Psalmista regio: Bonum est

Mundus, caro, diabolus, mundus despiciendi.

DISCURSUS XXXVII.

Phe.

Facta est Ierusalem, quasi polluta menstruis inter eos. *Thren. I. v. 17.*

DE ECCLESIA.

Plangit ex affectata malorum, praesertim hereticorum, societate, multos pollui, & seduci.

Hic versui, praepo- nitur Phe, quod interpretatur, *Oris*. Expandit igitur affecta Sion manus, ut, quod non valet ore, significet manuum expansione, uti interlinearis glossatur. Malum autem, inexplicabile verbis, quod expansis deplorat manibus, est, quod non solum hostibus sit circumvallata, & conclusa, sed maxime talibus hostibus impuris, & contaminatis, ut puram & incontaminatam se inter illos conservare nequiverit: *Facta est Ierusalem, quasi polluta menstruis, inter eos.* Ubi Hugo Carenfis multiplicem notat pollutionem, cuius non minima species est *mala societas*.

Societas mala polluit.

Hugo, Card.

18,

ri, quæ per confortium, & co-
habitationem malorum, maxi-
mè verò hæreticorum contra-
hitur, tantum in Ecclesiam in-
vehens malum, ut manuum ex-
pansione, majorem suam indi-
cet esse dolorem, quàm ut pos-
sit exprimi sermone oris. Qua-
re in præsentì declarabo brevi-
ter, quàm nociva sit malorum,
præsertim hæreticorum, fide-
libus societas, cuius malam in-
explicabile præsentì versu Ec-
clesia deplorat.

hæc citius omnes alias inficiet,
quàm hæc à confortio reliqua-
rum sanetur. Leprosus à sa-
norù cohabitatione non mun-
datur, bene autem sani in ejus
contubernio maculantur. Pe-
stilentì, & malignâ febre cor-
reptus, totam inficiet domum,
quem plena domesticorum sa-
nitas non restituet. Pomum pu-
tridum si sanis commisceatur,
ab his nequaquam tuæ restitue-
tur integritati, sed faciliè reli-
qua omnia solius putridi affini-
tate corrumpentur. Olla fuli-
ginosa à vase etiam mundissi-
mo, sibi apposito, nihilo fit
mundior, sed bene vas mun-
dum, ab olla fuliginosa mutua-
tur nigredinem. Mensura in-
tegra lactis infusa atramento,
non istud dealbare poterit, sed
modicum atramentum, infusum
integræ lactis mensuræ, hujus
obscurabit candorem. Magna
licet mellis copia felli infusa,
amaritudinem huius non ex-
tinguet, parva tamen fellis par-
ticula, magnam mellis massam
replebit amaritudine. Vitium
est fel; virtus est mel: majoris
semper activitatis est vitium in
socio corrumpendo, quàm vir-
tus in sanando. Unde bene ex
Isidoro concludit Ven. Beda:
Melius est habere malorum odium,
quàm confortium. Licet enim bo-
nus, ferventi zelo, ac bonâ in-
tentione ductus, subinde con-

Declarat-
ur per sa-
militudis
nem.

Beda in
locis
comm. c.
62.

Melius est
odium,
quàm
conforti-
um malo-
rum.

R. r. sor. rum.

II.
Prov. 13.
v. 20.

Societas
mala ma-
ioris effi-
cacia

quàm bo-
na.

Sanitas
non sanat
sicut con-
tagio infi-
cit.

P. Franc. Josephi Op. IV.

fortium quarat malorum, ad horum conversionem; noverit tamen rem esse plenam periculo, & dubios piorum ejusmodi stratagematum effectus, æquè enim timeat de suamet seductione, ac de alterius speret conversione; & vix etiam in moralibus in passum vehemens datur actio, quin non detur reactio.

*Icterus
attrahit
maligni-
tatem.*

Icterus, avicula subflava, si flava bile infectum (qui hinc Ictericus dicitur) respiciat, sanari hunc quidem affirmant, illam verò attracto maligno flavæ bilis humore infirmari, imò & emori. Idem aliquando indiscretè zelosis contingit viris, ut dum varijs vitiorum malignitatibus corruptos sanaturi illis se sociant, malignitatem a b ægro extractâ, in se attrahant, & imbibant, quare citiùs malorum odium, quàm consortium approbaverim: magnæ enim est temeritatis, nimium de propria virtute præsumere, & debiliorem æstimare alienam infirmitatem, quàm propriam firmitatem, cum tamen summè activa, plerumque minùs sint restituta.

III.

Novi ego virum nobili familiâ ex urbe quadam celebri, licet A catholicâ natum, qui Gallias in juventutis flore peragrando, ibidem non solum fidem Catholicam, sed etiam re-

ligiosum habitum amplexus, tanto fervore religionis suæ tyrocinia posuit, ac etiam sacro presbyteratûs ordine initiatus, tantâ devotione incruentum illud sacrificium obtulit, ut magnam sibi pene sanctitatis famam apud omnes comparaverit. Exarsit etiam in eo magnus convertendorum, ad orthodoxam fidem, parentum zelus, in quem finem à suo superiore licentiam visendi parentes, non tamen civitatem ingrediendi, cum socio obtinuit. Patriâ igitur vicinus, consultiùs duxit ipsam civitatem, & paternam subire domum, quem tamen socius (tenori obedientiæ ad literam tenaciter inhærens, ac ejus limites nec latum unguem transgredi volens) comitari noluit. Solum ergo (obedientiæ clypeo jam exarmatus) paternam subiit domum, ac à parentibus, licet religiosum in eo habitum summè averfantibus tamen dissimulato dolore, benignè acceptus, solemnique convivio, tanquam filius prodigus, è longinqua regione adventans, exceptus fuit, invitatis etiam confidentioribus aliquot propinquis, & præter comptas, & exquisitæ formæ juveneculas, ad latus Religiosi collocatas; omnis tunc à parentibus dissimulatus dolor, ac dolus, ac post transactam

*Exim-
plum
tabile*

*Obedien-
tia trans-
gressio*

*Institutum
vitiâ*

actam jocosis, ac subinde falsis
discursibus cœnam, cubitum
ductus bonus Religiosus, cu-
jus animus parentum blanditijs,
amicorum comitate, ac juven-
cularum affabilitate, ciborum
lautitia jã erat tantisper fractus.
Cumq; alto sepultus somno dor-
miret, religiosa ipsi elã fuere
subductæ vestes, quibus ipse
sublatis manè parentum tum

gemitibus, tum armatis preci-
bus, ac etiam minis victus, cum
religiosa professione, simul et-
iam catholicam fidem exuere
consensit, cui mox prædives,
ac speciosa conquesta sponsa,
festumque nuptiale summo to-
tius civitatis applausu celebra-
tum fuit, deficiente interim
pene, præ dolore ac compassi-
one, socio, qui de lamentabili
casu informatus, ac prope tri-
stitiã absorptus domum rediit.

Pœnituit quidem millies mi-
serum commissi erroris, unde
etiam conscientia stimulis exa-
gitatus, ac in melancoliã pro-
fundatus, vix unquam ridere
visus est, sed tamen conjugis,
liberorum, ac amicorum copiã
circumvallatus, redeundi vel
occasionem, vel animum nun-
quam efficacem habuit. Uxo-
re primã defunctã, mox ipsi in
conjugium juvenula Jovialis
genij exquisita, quæ melanco-
liam sua vivacitate pelleret, sed
frustra; semper enim uti con-
scientia stimulus, ita animo

hæsit melancolia, uti ipse vidi,
dum semel thermis usus, cum
alijs suæ urbis nobilibus Mo-
nasterium nostrum inviseret,
miserandum omnibus factus
religiosis spectaculum, & ex-
emplum, quo quisque magis
malorum (maximè hæretico-
rum) odium, quàm confortium
eligere, ipsius damno edocere-
tur.

E Mesopotamia cum con-
jugibus, liberis, ac pecoribus
in patriam perrecturus Patri-
archa Jacob, obvium habuit,

IV.

Gen. 33.
v. 12.
cum armata militum manu, E-
sau fratrem suum: hic per ora-
tionem ad Deum fusam, magis,
quàm per submissionem, & sociars Esau,
munera fratris placatus, etiam
se socium itineris obtulit: Gra-
diamur simul, eroque socius itineris
tui. Miram hinc observationem
habet Hugo Carenfis: Hic

Hugo
Card. hic
gerit Esau personam principum sæ-
cularium, Jacob personam Præla-
torum Ecclesiæ. Dicit ergo Esau Ja-
cob: Gradiamur simul in pompis &
phaleris; nec est, qui contradicat:
imò iam cum maiori pompa, & plu-
ribus equis, & aribus vadunt Prælati
Ecclesiastici, & Clerici, quàm Prin-
cipes sæculares, quasi non ministeri-
um sit eis credendum, sed magis reg-
num, vel imperium. Dicitur de
Carolo, quod abstulit nepoti suo Epi-
scopatum, quia vidit eum citò, &
viriliter ascendere super equum, si-
cut milites. Hæc Hugo.

Si verò cum sæcularibus con-
R 1 2 ver-

Licet enim nihil mali adhuc prodant, nec religionis libertatem impugnamdam simulent, tamen latet cancer, latet venenum, suo jam tempore in tuam ruinam erupturum.

rentibus educati, & in rebus fi dei bene instructi, ad alienas ablegati terras, vel ut addiscendis linguis, & excolendis moribus, aut artibus, &c. studeant, dum ad ejusmodi malas veniunt societates, latentes in ovis regulos, & venenum hauriunt, hæreticas doctrinas imbibunt, ita tenaciter animo hærentes, ut vix amplius ullo Antidoto valeant expelli. Hinc audies eorum aliquos, vel conjugijs implicatos sub spe pinguioris dotis, Catholicam abjurare fidem, alios licet domum reverfos, Acatholicorum commendare ritus, extollere gratiosum in conversando modum, & in eam demum erumpere conclusionem, in omni fide salutem licere consequi, modò in Christum credatur. Ecce quàm exitiosum venenum! ecce quàm utilius sit odium, quàm confortium hæreticorum?

Juvenes
imbibunt
venenum

In terris
Acatholicorum.

CAVEANT
parentes
& magistratus.

Aspides
ova parant.

Isaic. 59.

Ovis simili malo- rum societas.

Cornelius dicit.

Ruxta venenum effundunt.

Serpentes, aspides, & ejusmodi venenosum animalium genus, non statim edunt foetum, sed ova, à quibus nullum adhuc imminet periculum, donec calore foetus vivificatus, rupto prodeat ovo, tunc enim jam sibilare & inficere incipiet erumpens serpens, aut regulus. Ova aspidum ruperant (ait Isaias) qui comederit de ovis eorum, morietur, & quod confotum est, erumpet in regulum. Sic ille qui se malis, & impijs jungit, ab initio nullum apertum & serpentinum videbit malum, nullum advertet regulum, sed omnia candida ovorum cuticulâ erunt abscondita. Successivè cum incaluerint, rumpentur ova, qui comederit de ovis eorum, morietur, dum erumpentem deglutivit regulum. Nota hic (ait Cornelius) quæ sit vis, & pernicies perverse societatis, quàm exitiale sit, cum impijs conversari, & sociari. Hi enim in mensis, symposiis, ludis ova aspidum cum eis comedunt, & venenum libidinis, scurrilitatis, rixarum, aut etiam pravorum dogmatum hauriunt, quo animam necant.

VI.

Quot juvenes probè à pa-

R 13

ciant

ciant inhibitionem, gravibus etiam mulctis, & pœnis exequendam. Perrarò enim sine gravi damno & infectione malorum societas frequentatur.

Iudeis interdictus aditus Egypti.

Ierem. 42. v. 14.

Reliquiæ Judæorum in Palaestina post dirutam urbem Hierosolymorum commorantes, ne denuò graviora à Chaldæis mala expectare deberent, consultare cœperunt de adeunda contra Dei præceptum, Egypto; *Non habitabimus in terra ista... Sed ad terram Egypti pergemus, ubi non videbimus bellum, & clangorem tubæ non audiemus, & famem non sustinebimus, &c.* Sed contra hos vehementer exacerbatus Deus, dira omnia, & mala ipsis eventura minatur, quibus ipsi non attentis, instigante maxime Johannan filio Chareæ, Egyptum ingressi sunt. Ibi non tantum iterum fame, & gladio à Chaldæis unà cum Egyptiis afflicti, sed ab Egyptiis maxime Idololatriæ deditis, ad eandem adducti sunt, uti olim patribus eorum contigerat: *Commixti sunt inter gentes, & didicerunt opera eorum. Quia difficile est (ait Hago in hunc passum) tangere serpentem, & non invenenari; & picem, & non contaminari. Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.*

Ierem. 43.

Ne discernent opera eorum.

Psal. 105. v. 35.

Hago. Card. Eccli. 13. v. 1.

societas est venenum, & pix.

Venenum valde activum, est malignitas vitiorum, pix valde viscosa, & adhesiva, est doctrina hæreticorum, cum enim

magnam vivendi, & conscientia libertatem admittat, facile adharet picis instar: hanc picem frequenter secum ex alienis A catholicorum terris ferunt vagabundi nostri Catholici, ita ut magno labore vix actionum, & apprehensionum perversarum picem illis abstergere, & avellere valeamus. Commixti sunt inter gentes, & didicerunt non tantum doctrinam, sed etiam opera eorum.

Didicerunt etiam Politici VII. nostri maximas politicas eorum, ut non ea, quæ multis, quæ communitati, quæ reipublicæ, sed quæ sibi utilia sunt, & interesse privatum contingunt, & promovent, quarere intendant, quidquid deinde religio vel directè, vel indirectè patiat. Didicerunt ab eis lucro tantum temporali inhiare, terrena quarere, cœlestia parum curare. Quare apparet, quàm periculosum sit cum malis multa habere fœdera, consortia, commercia, & connubia, quæ etiam Israëlitis sub gravi cominatione maxime inhibuerat Deus cum gentibus, contrahenda. *Quodsi volueritis gentium harum, quæ inter vos habitant, erroribus adherere, & cum eis miscere connubia, & amicitias copulare, &c. Contrahendos Deus, gentium errores præcavet, ut autem sciant Israël-*

VII.

Ab hæreticis discernimus politam.

Iosue. c. 23. v. 13.

Israëlitæ, qualiter isti contra-
hantur, nempe per occasionem
cohabitandi, & societatem a-
micabilem, aut maritalem, mi-
sceri vetat connubia, & amici-
tias copulari: quod erat eis prohi-
bitum Deutr. 7. (ait Lyranus)
quia talia sunt occasiones recedendi
à cultu divino. Cum maximo li-
berorum pariter seducendo-
rum detrimento; unde ulterius
pergit textus præcitatus, idem-
que confirmat: Erunt vobis in vo-
pam, ac laqueum, & offendiculum,
scilicet transgressionis, uti Lyranus
exponit.

VIII. Eâdem ex causa agrè tulit
Deus, quod Rex Iuda Josaphat,
aliàs Deo devotus cum impio
& gentili Israelitarum Rege O-
chozia fœdus percussisset, ac in
bello subsidium miserit, atque
arma conjunxerit cum impio
Rege Achab. Unde illi impri-
mis per Prophetam insinuari
fecit. Quia habuisti fœdus cum O-

2 Paral.
20. v. 37.

2. Paral.
18. v. 1.

Exemplo
Josaphat.

chozia, percussit Dominus omnia o-
pera tua, contritæque sunt naves, &c.
non leviùs, imò graviùs deli-
quit Josaphat, eò quòd affinitate
coniunctus est Achab, nempe A-
thalia filiam Achab, dando u-
xorem filio suo Joram. Ut er-
go testatur Cornelius, hoc uni-
cum fuit peccatum Josaphat, quòd
societatem, & connubium miscuerit
cum impio Achab. Athalia enim fi-
lia Achab, idololatricam in Iudæam
invexit, adeoque occisis omnibus re-

gis filijs, seipsam Reginam effecit.
Quare meritò initam cum im-
pia Achabi domo amicitiam, &
affinitatem ipsi Josaphat expro-
bravit Jehu filius Hannani: Im-
pio præbes auxilium, & his, qui
oderunt Dominum, amicitia junge-
ris, & idcirco iram quidem Dei mere-
rebaris. Quidni iram Dei mere-
antur, qui hodieque ex Christia-
nis arcto fœdere Turcis & Sa-
racenis se sociare, & jungere
non erubescunt.

2. Paral.
19. v. 2.

Sunt quidem qui publicis
scriptis commendant modernorum
Principum nostrorum Ortho-
doxorum prudentem politi-
tiam, & boni publici promo-
vendi zelum, dum relicta priori
scrupulositate, & politica mo-
nastica (ut eorum verbis utar)
labentibus confœderati Belgi
rebus succurrere, alijsque pro-
testantium Principum armis se
conjungere non dedignati sunt,
sed qualem, erepti ex hostium
faucibus, confœderati status no-
bis compensationem rependant,
& in quale periculum totum
Imperium Romanum conjece-
rint, nostro, pro dolor, expe-
rimur damno. Licet in Domi-
no confidam, omnia demum in
melius convertenda, quia &
bona intentio, & bona opera in-
venta sunt in te.

Docemur
nostro
damno.

2. Paral. 19.
v. 3.

Missus ad delendum Amalec
Saul, confidenter admonuit Ci-
naum: Abite, recedite, atque de-
scen-

1. Reg. 15. v. 6. scendite ab Amalec, ne forte involvam te cum eo. Sic & Moyfes præcepit populo, ut recederet à tabernaculis hominum impiorum, Chore scilicet, Dathan, & Abiron, Ne involvami in peccatis eorum, & simul in pœna eorum, qui hiante sub pedibus terra, vivi in infernum absorpti sunt. Meritò igitur, & pater-
 na sollicitudine populum moneri præcepit Deus: Separamini de medio congregationis huius. Separamini, ne simul involvami in eorum interitu, separamini.

Num. 16. v. 26. Boni malos declinent,

Hugo Card. hic. Ne involvami cum eis. Sic Noë cum domo sua separatur, alijs in diluvio submergendis (addit ex Augustino Hugo Card.) sic Lot cum suis ex Sodomis extrahitur ab Angelo, alijs igne, & sulphure perituris: sic filij Israël ab Egyptijs, marinis fluctibus obruendis. Sic isti modò à Synagoga Chore, terræ hiatu absorbenda. Quod idem iisdem pene verbis confirmat glossa ordinaria. Et concludit Cornelius hic: Vide, quam Deus vitari velit peccatorum consortia, quamque peccatum sit noxium, & contagiosum.

Cornelius hic. IX. Planè formidabilis Apostolorum Principis casus (dum ipse in atrio versans, & conversans cum satellitibus, & ancilla ostiaria, ad negandum Christum fuit inductus) satis nos erudit, quam periculosa sint malorum consortia. Commendatur quidem à S. Hieronymo

Casus Peccati nos instruat.

S. Hieron. epist. 6. ad Salvianum.

Nebridius, Augustorum condiscipulus, quòd licet inter aulicos, non mutaverit mores, ab aulâ tamen exiverit, ne mutaretur: nam juxta commune verbum: Exeat aulâ, qui volet esse pius. Unde aulicorum se societate abdicans, omne consortium cum Monachis, & Clericis postea habuit, ait Hieron: Quis enim fornacem regis Babylonij sine adustione ingressus est? cuius adolescentis, Ægyptia Domina, pallium non tenuit?

At dices; nihil hætenus mihi consortium malorum nocuit, non ignis Babylonius adustit. Noli nimium de superatis hætenus periculis præsumere, & intumescere, quem violenta frangere non potuit occasio, diuturna potuit aliquando domare societas, & malorum consuetudo. Præclare Isidorus: Ante ignem consistens, etiamsi ferreus sis, aliquando dissolveris. Proximus periculo, diu tutus non erit. sepe familiaritas implicavit, sepe peccandi occasionem dedit; sepe quod voluntas non potuit, assiduitas superavit. Et mox: Melius est habere malorum odium, quam consortium, sicut bona multa, habet communis vita sanctorum, sic plurima mala, societas affert malorum.

Relictâ igitur malorum societate, quæ ad mala pariter nos trahit, & ad æternam, à bonis, separationem, fulminante per-

judicem sententiã condemna- candi, ad suam nos felicissimam
bitur, ad eorum transeamus so- societatem invitant a ter-
cietatem in terris, qui ad dex- nũm perfruendam in
teram, tanquam oves, collo- cœlis, Amen.

DISCURSUS XXXVIII.

Phe.

Facta est Jerusalem, quasi polluta menstruis
inter eos. Thren. I. v. 17.

DE ANIMA.

Anima per peccatum facte polluta, per pœni-
tentiam tamen recuperat pristinam pul-
chritudinem.

Thren. I.
v. 6.

DEplorat Propheta fa-
ctam Jerusalem, sci-
licet Ecclesiam, vel
animam (uti Hugo
exponit) quasi pollutam men-
struis inter eos, nempe hostes;
maximè autem anima per defi-
deria & opera tum carnalia,
tum sanguinaria (iuxta expo-
sitionem sancti Hieronymi)
inò per qualibet peccata mor-
talia polluitur, maculatur, &
sordidatur. De qua etiam su-
perius dictum fuerat: Et egressus
est à filia Sion omnis decore ejus, nam
R. Franc. Josephi Op. IV.

anima malis moribus illecta perdidit
decorem, id est, virtutum ornamen-
tum, affirmat ordinaria. Est
enim anima virtutum decore,
& gratiã Dei ornata, sicut re-
gina pulcherrima, superans
omnem naturalem pulchritudi-
nem Angelorum, & omnium
creaturarum, per gratiam divi-
na facta consors naturæ. Hæc
autem pulchritudo ab anima e-
greditur, dum in peccatis, quasi
menstruata polluitur, quæ me-
ritò turpitudinem suam exe-
crata, ad Deum Creatorem su-
um.

Gl. ordi-
naria.
Anima
peccatrice
amittit
decorem.

S. s.